

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور

۱۸. بخش آموزش و پرورش

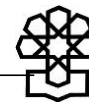
معاونت پژوهش‌های اجتماعی - فرهنگی
دفتر: مطالعات اجتماعی

کد موضوعی: ۲۱۰
شماره مسلسل: ۱۴۶۷۶
بهمن‌ماه ۱۳۹۴

به نام خدا

فهرست مطالب

چکیده	۲
مقدمه	۳
۱. تکالیف و مأموریت‌های قانونی آموزش و پرورش در اسناد بالادستی	۳
۲. مقایسه متن تبصره‌های ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ با قانون بودجه سال ۱۳۹۴ در حوزه آموزش و پرورش	۸
۳. مقایسه اعتبارات آموزش و پرورش با بودجه عمومی دولت و امور آموزش و پژوهش در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵	۸
۴. بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ در بخش آموزش و پرورش	۱۱
۵. بررسی اعتبارات هزینه‌ای برنامه‌های آموزش و پرورش	۱۹
۶. بررسی اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استانی آموزش و پرورش	۲۲
۷. بررسی اعتبارات متفرقه آموزش و پرورش در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ و مقایسه آن با قانون بودجه سال ۱۳۹۴	۲۳
جمع‌بندی	۲۷
منابع و مآخذ	۲۷

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
۱۸. بخش آموزش و پرورش

راهبردهای پیشنهادی برای بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ در مجلس شورای اسلامی

در راستای ارتقای کارایی و اثربخشی بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ نسبت به سال‌های گذشته پیشنهاد می‌شود که نمایندگان و کمیسیون‌های محترم به موارد زیر تمرکز نمایند:

– **مبانی قانونی:** بررسی شود مبنای قانونی برآورد منابع و مصارف در بودجه در هریک از امور بخشی و فرابخشی چیست؟

– **تغییر هزینه‌ها:** آیا مجموعه اعتباراتی که در هریک از بخش‌های تخصصی (مانند مسکن، حمل‌ونقل، آموزش، بهداشت و...) پیش‌بینی شده است برای انجام وظایف آن حوزه (نه دستگاه) کافی است؟ دلیل تغییرات اعتبارات نسبت به سال قبل در هریک از بخش‌ها چیست؟

– **عدم قانونگذاری جدید:** در بررسی احکام بودجه، احکامی که درصدد قانونگذاری جدید یا اصلاح قوانین دائمی در لایحه هستند حذف شوند و همچنین مجلس از ارائه پیشنهادهای جدید از این دست اجتناب کند تا مانع از درهم‌ریختگی نظام قانونی و حقوقی کشور شود.

– **عدم ورود به اصلاح ردیف‌های بودجه‌ای:** مجلس از ورود به اصلاح ردیف‌های بودجه‌ای به خصوص ردیف‌های ذیل قوه مجریه اجتناب کند که این امر ناقض صلاحیت نظارتی مجلس و نقض تفکیک قواست.

– **اعمال اصلاحات بودجه‌ای توسط دولت:** در نهایت اینکه، مجلس به جای اینکه خودش برای اصلاح لایحه بودجه دست به کار شود، با بررسی راهبردهای بودجه در هریک از امور بخشی و فرابخشی، ظرفیت سیاسی و حقوقی لازم را برای اصلاح بودجه توسط دولت فراهم نماید.^۱

۱. برای اطلاعات بیشتر در این مورد به گزارش‌های «قواعد ناظر بر ارائه پیشنهادهای بودجه‌ای» به شماره مسلسل ۲۳۰۱۴۶۶۱ و «مجلس و بودجه: راهبردها و رویکردها» شماره مسلسل ۲۳۰۱۲۸۷۲ مراجعه شود.

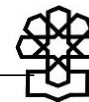
چکیده

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ در حوزه آموزش و پرورش، هیچ تبصره و یا بندی ذکر نشده است. در خصوص ردیف‌ها هم که یک شاخص اساسی در بودجه دستگاه‌هاست برای آموزش و پرورش تعداد ردیف‌های اعتباری با ۷ عنوان، تغییری در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۴ نداشته‌اند.

کل اعتبارات عمومی آموزش و پرورش در لایحه سال ۱۳۹۵ به میزان ۳۰۴,۰۴۵ میلیارد ریال است که ۱۰/۲۴ درصد از کل اعتبارات عمومی دولت در لایحه سال ۱۳۹۵ را شامل می‌شود. سهم هزینه‌ای عمومی آموزش و پرورش از امور آموزش و پژوهش در سال ۱۳۹۵ نیز به میزان ۷۰/۲ درصد است. همچنین کل اعتبارات آموزش و پرورش در سال ۱۳۹۵ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴، به میزان ۱۹/۷۵ درصد افزایش داشته است. تغییرات هزینه عمومی آموزش و پرورش از مقایسه لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ با قانون بودجه ۱۳۹۴ نیز ۲۰/۶۸ درصد افزایش را نشان می‌دهد و به مبلغ ۲۹۲,۴۹۵ میلیارد ریال رسیده است که این میزان رشد تحت تأثیر افزایش حقوق مستمر معلمان بوده است. هرچند افزایش ۲۷/۸۹ درصدی حقوق مستمر معلمان در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ به‌عنوان نکته مثبت این لایحه تا حدودی، احتمال دغدغه‌های مربوط به حقوق و دستمزد این قشر زحمتکش و فداکار را کاهش می‌دهد، ولی کاهش ۳۱/۲۵ درصدی بخش سایر از هزینه عمومی در این سال، انجام بسیاری از فعالیت‌های کیفی و اداری آموزش و پرورش را با موانع جدی مواجه خواهد کرد. باید در نظر داشت ۹۳/۰۶ درصد هزینه عمومی این وزارت مربوط به حقوق و مزایای مستمر و ۸۹/۵۲ درصد کل بودجه آموزش و پرورش هم مربوط به حقوق و مزایاست.

در خصوص تغییرات هزینه اختصاصی می‌توان گفت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴ شاهد افزایشی به میزان ۱۹/۱۲ درصد هستیم و مجموع این اعتبار به رقم ۱,۷۷۰/۵ میلیارد ریال رسیده است.

همچنین سهم اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای آموزش و پرورش ۹,۷۷۹/۵ میلیارد ریال است که ۱/۶۳ درصد کل اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای دولت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ است. اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای آموزش و پرورش در لایحه سال ۱۳۹۵ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴ نیز به میزان ۲/۷ درصد کاهش یافته است. این در حالی است که تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دولت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴ به میزان ۱۷/۳۱ درصد افزایش یافته است، اما آموزش و پرورش به میزان ۲/۷ درصد کاهش را تجربه خواهد کرد. کاهش ۳/۳۲ درصدی اعتبارات پنج برنامه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان‌ها از تغییراتی است که در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ مشاهده می‌شود. همچنین تعدادی از برنامه‌های قانون بودجه سال ۱۳۹۴ در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ در سایر برنامه‌ها ادغام شده‌اند و از طرفی برنامه‌هایی مثل برنامه گسترش خدمات موزه‌ای و برنامه آموزش کارشناس مهارتی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ پیش‌بینی شده که در قانون بودجه سال ۱۳۹۴ نبوده‌اند.

با توجه به ضرورت ارتباط منطقی برنامه‌ها و بودجه با هم می‌توان گفت بودجه برنامه یک‌ساله‌ای است که دربرگیرنده همه درآمدها و هزینه‌های دولت برای تحقق اهداف مورد نظر است و از آنجا که آرمان‌ها و اهداف و نیازها نامحدود و منابع و امکانات محدود است، لذا با برنامه‌ریزی و تشخیص اولویت‌ها در بودجه سالیانه می‌توان تا حد زیادی این فاصله را کاهش داد. همچنین با توجه به نقش مهمی که آموزش و پرورش در انتقال میراث فرهنگی، یکپارچگی و انسجام جامعه، رشد و شکوفایی استعدادها و تأمین و تربیت نیروی انسانی کشور ایفا می‌کند و تکالیف و مأموریت‌هایی که در اسناد فرادستی از جمله سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور ابلاغی مقام معظم رهبری، سند چشم‌انداز، نقشه جامع علمی کشور، سند تحول بنیادین آموزش و پرورش برای نظام آموزش و پرورش پیش‌بینی شده است، ایجاب می‌کند با سرمایه‌گذاری مناسب در آموزش و پرورش و تأمین اعتبارات ضروری و مورد نیاز با این انتظارات و مأموریت‌ها در رسیدن به جامعه مطلوب و مورد نظر موفق شویم. البته وزارت آموزش و پرورش هم باید با تشخیص درست اولویت‌ها و ساماندهی و توزیع عادلانه منابع و امکانات از هزینه‌های غیرضروری پرهیز کند.

وزارت آموزش و پرورش^۱ با کمک ۹۷۸,۲۸۷ نفر کارکنان خود (شامل ۹۵۵,۳۹۷ نفر کارمند رسمی و پیمانی، ۲۲,۸۹۰ نفر قراردادی، حق‌التدریس و وظیفه) مسئولیت تربیت تعداد ۱۲,۹۵۳,۸۷۲ دانش‌آموز (در سن تحصیل و بزرگسال) را در ۱۱۲,۴۰۵ مدرسه دارای کد شناسایی و ۵۷۹,۹۶۰ کلاس درس دایر برعهده دارد. از تعداد کل دانش‌آموزان هم بدون بزرگسالان، ۸۹/۵۵ درصد در مدارس دولتی و ۱۰/۴۵ درصد در مدارس غیردولتی مشغول به تحصیل هستند.

این گزارش به بررسی اجمالی بخش آموزش و پرورش در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ پرداخته و آن را با شاخص‌ها و ارقام مشابه قانون بودجه سال ۱۳۹۴ مقایسه کرده و با تعیین خلأهای احتمالی در بودجه و با توجه به نقش نهاد آموزش و پرورش در رشد و توسعه همه‌جانبه کشور، پیشنهادهای اجرایی را برای متناسب‌سازی بودجه این دستگاه با امکانات و مقدرات کشور و اهداف و احکام اسناد فرادستی ارائه می‌کند، تا تصمیمات لازم توسط تصمیم‌گیرندگان مرتبط اخذ شود.

۱. تکالیف و مأموریت‌های قانونی آموزش و پرورش در اسناد بالادستی

با مطالعه و بررسی اسناد بالادستی به تکالیف و مأموریت‌هایی برمی‌خوریم که تحقق اغلب آنها مستلزم تأمین منابع مالی است.

۱. سالنامه آماری وزارت آموزش و پرورش، سال تحصیلی ۱۳۹۴-۱۳۹۳.

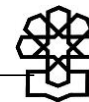
الف) سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش ابلاغی مقام معظم رهبری به‌ویژه بندهای زیر:

- **بند «۲»** - ارتقای جایگاه آموزش و پرورش به‌مثابه مهمترین نهاد تربیت نیروی انسانی و مولد سرمایه اجتماعی و عهده‌دار اجرای سیاست‌های مصوب و هدایت و نظارت بر آن (از مهدکودک و پیش‌دبستانی تا دانشگاه) به‌عنوان امر حاکمیتی با توسعه همکاری دستگاه‌ها.
- **بند «۳»** - بهسازی و اعتلای منابع آموزش و پرورش به‌عنوان محور تحول در نظام تعلیم و تربیت کشور و بهبود مدیریت منابع انسانی.
- **بند «۳-۳»** - اعلاى منزلت اجتماعى معلمان و افزایش انگیزه آنان برای خدمت مطلوب با اقدامات فرهنگی و تبلیغی و خدمات و امکانات رفاهی و رفع مشکلات مادی و معیشتی فرهنگیان.
- **بند «۳-۵»** - استقرار نظام ارزیابی و سنجش صلاحیت‌های عمومی، تخصصی و حرفه‌ای معلمان مبتنی بر شاخص‌های آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و تربیتی برای ارتقا.
- **بند «۵-۵»** - توسعه تربیت‌بدنی و ورزش در مدارس.
- **بند «۳-۷»** - استقرار نظام پرداخت‌ها براساس تخصص، شایستگی‌ها و عملکرد رقابتی مبتنی بر نظام رتبه‌بندی حرفه‌ای معلمان.
- **بند «۶-۲»** - رعایت اولویت در بودجه مورد نیاز آموزش و پرورش در لوایح بودجه سنواتی به‌منظور تحقق اهداف و مأموریت‌های مندرج در سیاست‌های کلی.
- **بند «۷»** - بهینه‌سازی فضا، زیرساخت‌های کالبدی و تجهیزات مدارس در مسیر تحقق اهداف نظام تعلیم و تربیت اسلامی.

ب) نقشه جامع علمی کشور

در راستای تحقق سند چشم‌انداز توسعه کشور، در این نقشه عناوین، محورها و شاخص‌های کلان علم و فناوری مرتبط با آموزش و پرورش به‌شرح ذیل است:

۱. درصد پوشش تحصیلی در دوره آموزش عمومی (ابتدایی و راهنمایی) نزدیک به ۱۰۰ درصد،
۲. درصد پوشش تحصیلی در دوره آموزش متوسطه ۹۵ درصد،
۳. سهم هزینه‌های آموزش ۷ درصد از تولید ناخالص داخلی،
۴. سهم هزینه‌های تحقیقات ۴ درصد از تولید ناخالص داخلی،
۵. به‌کارگیری فنون علمی و خلاقانه در روش‌های تعلیم و تربیت و تدوین متون به‌خصوص در آموزش و پرورش به‌منظور ترویج تفکر خلاق علمی از پایین‌ترین سنین،

۶. تقویت انگیزه‌های معنوی و تشویق اعتباری و مادی برای جلب نخبگان جامعه به سمت حرفه‌های معلمی، استادی، پژوهشی و فناوری،
۷. حل مشکلات اجتماعی و معیشتی معلمان و پژوهشگران به‌منظور فراهم آوردن بستر لازم برای فعالیت‌های علمی دوره عمومی از بودجه دولت و عملیاتی کردن آن،
۸. افزایش سهم آموزش،
۹. ارتقای جایگاه مهدکودک‌ها و آموزش و پرورش پیش‌دبستانی در نظام تعلیم و تربیت به‌منظور رشد خلاقیت‌ها و مهارت‌های لازم و روحیه جستجوگری.

ج) سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه کشور، ابلاغی مقام معظم رهبری

- اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و تأکید بر دوران تحصیل کودکی و نوجوانی،
- افزایش سهم آموزش‌های مهارتی در نظام آموزشی کشور،
- تنظیم رابطه متقابل تحصیل و اشتغال و متناسب‌سازی سطوح و رشته‌های تحصیلی با نقشه جامع علمی کشور و نیازهای تولید و اشتغال.

د) سند تحول بنیادین آموزش و پرورش

راهکار ۱/۱

طراحی، تدوین و اجرای برنامه درسی ملی براساس اسناد تحول راهبردی و بازتولید برنامه‌های درسی موجود با تأکید بر:

د) بهره‌گیری از تجهیزات و فناوری‌های نوین آموزشی و تربیتی در راستای اهداف.

راهکار ۴/۵

اضافه نمودن درس مدیریت و سلوک مناسب خانواده به جدول برنامه درسی دوره متوسطه در تمام رشته‌ها و برای تمام دانش‌آموزان.

راهکار ۵/۱

تعمیم دوره پیش‌دبستانی به‌ویژه در مناطق محروم و نیازمند در حد امکان با مشارکت بخش غیردولتی با تأکید بر آموزش‌های قرآنی و تربیت‌بدنی و اجتماعی.

راهکار ۵/۲

برنامه‌ریزی و تمهید مقدمات برای پوشش کامل دوره آموزش عمومی و برخورداری از کیفیت مناسب در تمام مناطق کشور.

راهکار ۵/۳

توانمندسازی دانش‌آموزان ساکن در مناطق محروم، روستاها، حاشیه شهرها، عشایر کوچ‌نشین و همچنین مناطق دوزبانه با نیازهای ویژه، با تأکید بر ایجاد فرصت‌های آموزشی متنوع و باکیفیت.

راهکار ۶/۲

تقویت و توسعه تعاملات نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی با جامعه و سایر دستگاه‌ها و نهادها از طریق گسترش ساختار تلفیقی و مسئله‌محور در ضمن طراحی و اجرای برنامه‌های درسی.

راهکار ۶/۳

ایجاد موزه و نمایشگاه علم و فناوری در هریک از شهرستان‌ها تا پایان برنامه ششم توسعه کشور، به‌منظور فراهم آوردن زمینه مشاهده و تجربه فزون‌تر دانش‌آموزان و عینی‌تر کردن محتوای آموزشی کتب درسی.

راهکار ۶/۶

ایجاد شبکه‌ای از محیط‌های یادگیری مانند پژوهش‌سراها، اردوگاه‌ها، خانه‌های فرهنگ، کتابخانه‌های عمومی، نمایشگاه‌ها و موزه‌های تخصصی علوم و فناوری، مراکز کارآفرینی، ورزشگاه‌ها و سایر مراکز مشابه و برقراری تعامل اثربخش مدارس با این محیط‌ها، با رعایت اصل غنی‌سازی محیط مدرسه با همکاری سایر دستگاه‌ها.

راهکار ۸/۸

مشارکت فعال آموزش و پرورش در مواجهه با نیازهای فوری و عمومی جامعه از قبیل شیوع بیماری‌های فراگیر، زلزله، رفع بیسوادی، حاکمیت قوانین و مقررات، حفظ و پاکیزگی محیط زیست، خدمت به محرومین، حرکت‌های خیرخواهانه مردمی و انقلابی از طریق برگزاری دوره‌ها، اردوهای آموزشی و توجیهی برای آماده‌سازی مربیان و دانش‌آموزان.

راهکار ۱۱/۱

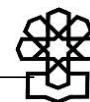
استقرار نظام ملی تربیت معلم و راه‌اندازی دانشگاه ویژه فرهنگیان با رویکرد آموزش تخصصی و حرفه‌ای تربیت‌محور توسط وزارت آموزش و پرورش با همکاری دستگاه‌های ذیربط.

راهکار ۱۱/۳

ایجاد سازوکارهای لازم برای جذب و نگهداشت استعدادها برتر و برخوردار از صلاحیت‌های دینی، اخلاقی، انقلابی و شخصیتی به رشته‌های تربیت معلم با تأکید بر تقویت انگیزه‌های معنوی و مادی معلمان از قبیل برقراری حقوق و دستمزد در دوران تحصیل، ارتقای سطح آموزشی و تجهیزاتی مراکز ذیربط، ایجاد نظام بازآموزی مستمر علمی و تسهیل در ادامه تحصیل با توجه به رتبه‌بندی معلمان.

راهکار ۱۲/۱

بهینه‌سازی نظام پرداخت‌ها، مبتنی بر شایستگی‌ها و براساس رویکرد رقابتی.

راهکار ۱۲/۲

فراهم آوردن تسهیلات و امتیازات مناسب برای جذب و نگهداشت نیروهای کارآمد در دوره ابتدایی و تقویت نگاه تخصصی و زیربنایی به این دوره تحصیلی.

راهکار ۱۲/۳

ایجاد سازوکارهای قانونی برای افزایش انگیزه معلمان و مربیان با ساماندهی مناسب خدمات و امکانات رفاهی و رفع مشکلات مادی و معیشتی آنان.

راهکار ۱۴/۱

طراحی و ساخت فضاهای تربیتی متناسب با اقتضائات برنامه درسی، استانداردهای تربیتی، تحولات جمعیتی، اصول شهرسازی و معماری و شرایط اقلیمی با تأکید بر استفاده از فناوری‌های نوین ساخت و تجهیزات آموزشی و رعایت الگوی معماری اسلامی - ایرانی و توجه ویژه به نقش محوری نمازخانه در طراحی و معماری اسلامی.

راهکار ۱۴/۲

متناسب‌سازی فضاهای فیزیکی، آموزشی و تربیتی با نیازهای ویژه و تفاوت‌های جنسیتی دانش‌آموزان با تأکید بر فراهم آوردن الزامات نهادینه‌سازی فرهنگ ایمانی، عفاف و پوشش و رعایت احکام محرومیت در محیط.

راهکار ۱۴/۳

اهتمام به طراحی، ساخت و تجهیز مناسب نمازخانه، کتابخانه، آزمایشگاه، فضای سبز و فضای ورزشی در تمام مدارس به‌عنوان محیط تعلیم و تربیت.

راهکار ۱۷/۱

توسعه ضریب نفوذ شبکه ملی اطلاعات و ارتباطات (اینترنت) در مدارس با اولویت پر کردن شکاف دیجیتالی بین مناطق آموزشی و ایجاد سازوکار مناسب برای بهره‌برداری بهینه و هوشمندانه توسط مربیان و دانش‌آموزان در چارچوب نظام معیار اسلامی.

راهکار ۱۷/۲

تولید و به‌کارگیری محتوای الکترونیکی متناسب با نیاز دانش‌آموزان و مدارس با مشارکت بخش دولتی و غیردولتی و الکترونیکی کردن محتوای کتاب‌های درسی براساس برنامه درسی ملی (با تأکید بر استفاده از ظرفیت چندرسانه‌ای) تا پایان برنامه پنجم توسعه کشور.

راهکار ۱۸/۲

تأمین تسهیلات و امکانات و ایجاد سازوکارهای کارآ و اثربخش در آموزش‌های ضمن خدمت معلمان و تقویت انگیزه و مهارت حرفه‌ای برای یادگیری مداوم.

۲. مقایسه متن تبصره‌های ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ با قانون بودجه سال ۱۳۹۴ در حوزه آموزش و پرورش

با مقایسه این متون مشاهده شد که کلیه تبصره‌های قانون بودجه سال ۱۳۹۴ در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ حذف شده‌اند و جایگاهی برای آموزش و پرورش وجود ندارد.

۳. مقایسه اعتبارات آموزش و پرورش با بودجه عمومی دولت و امور آموزش و پژوهش در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵

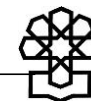
۱-۳. سهم اعتبارات آموزش و پرورش از بودجه عمومی

- براساس ارقام مندرج در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ دولت، اعتبار دستگاه آموزش و پرورش در سال ۱۳۹۵ بالغ بر ۳۰۴,۰۴۵,۴۲۶ میلیون ریال پیش‌بینی شده که ۱۰/۲۴ درصد از کل مصارف بودجه عمومی دولت را شامل می‌شود. درحالی که در قانون بودجه سال ۱۳۹۴ سهم آموزش و پرورش ۹/۶۲ درصد از کل مصارف بودجه عمومی دولت بوده است (جدول ۱).

- در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ سهم اعتبارات هزینه‌ای آموزش و پرورش معادل ۲۹۲,۴۹۵,۳۳۶ میلیون ریال است که ۱۴/۸۳ درصد از کل اعتبارات هزینه‌ای دولت را تشکیل می‌دهد. سهم اعتبارات هزینه‌ای آموزش و پرورش در قانون سال ۱۳۹۴ به میزان ۱۳/۸۷ درصد از کل اعتبارات هزینه‌ای دولت بوده است (جدول ۱).

- اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای آموزش و پرورش در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵، به میزان ۹,۷۷۹,۵۹۰ میلیون ریال است که حدود ۱/۶۳ درصد از کل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دولت است. سهم اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای آموزش و پرورش در قانون سال ۱۳۹۴ به میزان ۱/۹۷ درصد از کل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دولت بوده است (جدول ۱).

- اعتبار هزینه‌های اختصاصی آموزش و پرورش در لایحه سال ۱۳۹۵ به میزان ۱,۷۷۰,۵۰۰ میلیون ریال پیش‌بینی شده است که ۰/۴۴ درصد اعتبارات هزینه‌های اختصاصی دولت است. درحالی که در قانون بودجه سال ۱۳۹۴، سهم آموزش و پرورش معادل ۰/۳۸ درصد از کل اعتبارات هزینه‌های اختصاصی دولت بوده است (جدول ۱).

جدول ۱. مقایسه اعتبارات دستگاه آموزش و پرورش با اعتبارات دولت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ با قانون بودجه سال ۱۳۹۴

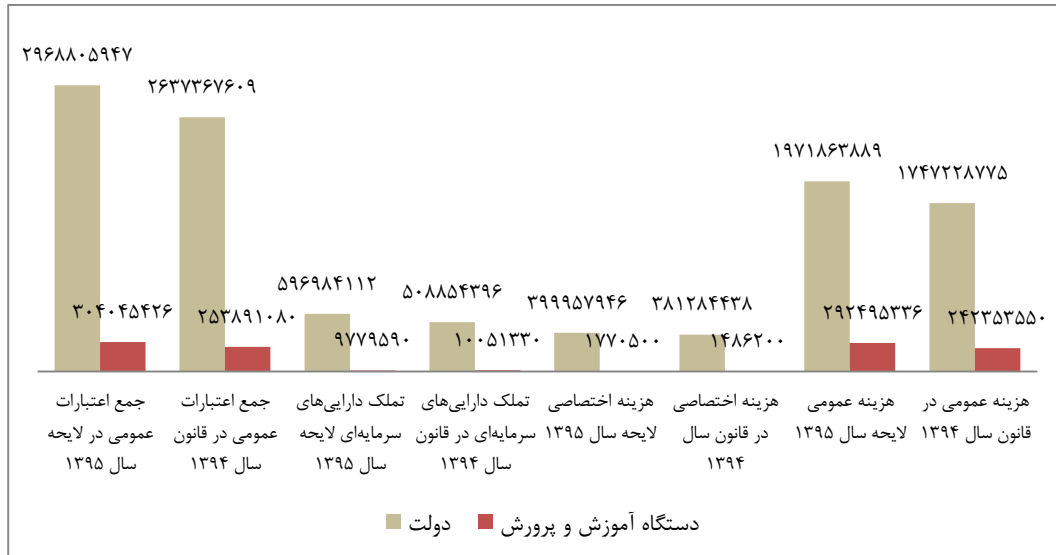
(میلیون ریال)

عنوان	هزینه عمومی در قانون سال ۱۳۹۴	هزینه عمومی لایحه سال ۱۳۹۵	هزینه اختصاصی در قانون سال ۱۳۹۴	هزینه اختصاصی لایحه سال ۱۳۹۵	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای در قانون سال ۱۳۹۴	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای لایحه سال ۱۳۹۵	جمع اعتبارات عمومی در قانون سال ۱۳۹۴	جمع اعتبارات عمومی در لایحه سال ۱۳۹۵
دولت	۱,۷۴۷,۲۲۸,۷۷۵	۱,۹۷۱,۸۶۳,۸۸۹	۳۸۱,۲۸۴,۴۳۸	۳۹۹,۹۵۷,۹۴۶	۵۰۸,۸۵۴,۳۹۶	۵۹۶,۹۸۴,۱۱۲	۲,۶۳۷,۳۶۷,۶۰۹	۲,۹۶۸,۸۰۵,۹۴۷
دستگاه آموزش و پرورش	۲۴۲,۳۵۳,۵۵۰	۲۹۲,۴۹۵,۳۳۶	۱,۴۸۶,۲۰۰	۱,۷۷۰,۵۰۰	۱۰,۰۵۱,۳۳۰	۹,۷۷۹,۵۹۰	۲۵۳,۸۹۱,۰۸۰	۳۰۴,۰۴۵,۴۲۶
سهم اعتبارات آموزش و پرورش نسبت به دولت (درصد)	۱۳/۸۷	۱۴/۸۳	۰/۳۸	۰/۴۴	۱/۹۷	۱/۶۳	۹/۶۲	۱۰/۲۴

توضیح: اعتبارات مربوط به شرکت سهامی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان به میزان (۷۵۰,۰۰۰ میلیون ریال) در سال ۱۳۹۴ و (۹۸۱,۷۱۲ میلیون ریال) در سال ۱۳۹۵ در جدول فوق منظور نشده است. در جمع اعتبارات عمومی دولت، اعتبارات تملك دارایی‌های مالی منظور نشده است.

**نمودار ۱. مقایسه اعتبارات دستگاه آموزش و پرورش
با اعتبارات دولت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ با قانون بودجه سال ۱۳۹۴**

(میلیون ریال)

۳-۲. سهم اعتبارات برنامه‌های آموزش و پرورش از امور آموزش و پژوهش

در بررسی اعتبارات امور آموزش و پژوهش در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵، سهم اعتبارات هزینه‌های برنامه‌های آموزش و پرورش از کل اعتبارات هزینه‌ای این امور ۷۰/۲ درصد است در حالی که این میزان در قانون بودجه سال ۱۳۹۴، ۷۳/۸۸ درصد بوده است (جدول ۲).

لازم به ذکر است در قانون بودجه سال ۱۳۹۴، فصل آموزش در ذیل مجموعه امور اجتماعی و فرهنگی قرار داشت که در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ در ذیل عنوان جدید امور آموزش و پژوهش قرار گرفته است.

جدول ۲. مقایسه اعتبارات هزینه‌ای عمومی برنامه‌های وزارت آموزش و پرورش

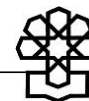
از امور آموزش و پژوهش در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ با قانون بودجه سال ۱۳۹۴

موضوع	سال ۱۳۹۵	سال ۱۳۹۴
امور آموزش و پژوهش	۴۱۶,۱۲۴,۳۵۰	۳۲۷,۶۹۹,۱۸۶
آموزش و پرورش	۲۹۲,۱۳۲,۴۱۳	۲۴۲,۱۳۲,۰۶۷
درصد سهم آموزش و پرورش	۷۰/۲	۷۳/۸۸

۳-۳. مقایسه اعتبارات وزارت آموزش و پرورش در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ با قانون بودجه

سال ۱۳۹۴

اعتبارات کل مصارف وزارت آموزش و پرورش در لایحه سال ۱۳۹۵ مبلغ ۳۰۴,۰۴۵,۴۲۶ میلیون ریال

است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴، به میزان ۱۹/۷۵ درصد افزایش داشته است. هزینه عمومی به میزان ۲۰/۶۸ درصد و هزینه اختصاصی به میزان ۱۹/۱۲ درصد افزایش و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نیز به میزان ۲/۷ درصد کاهش داشته است (جدول ۳).

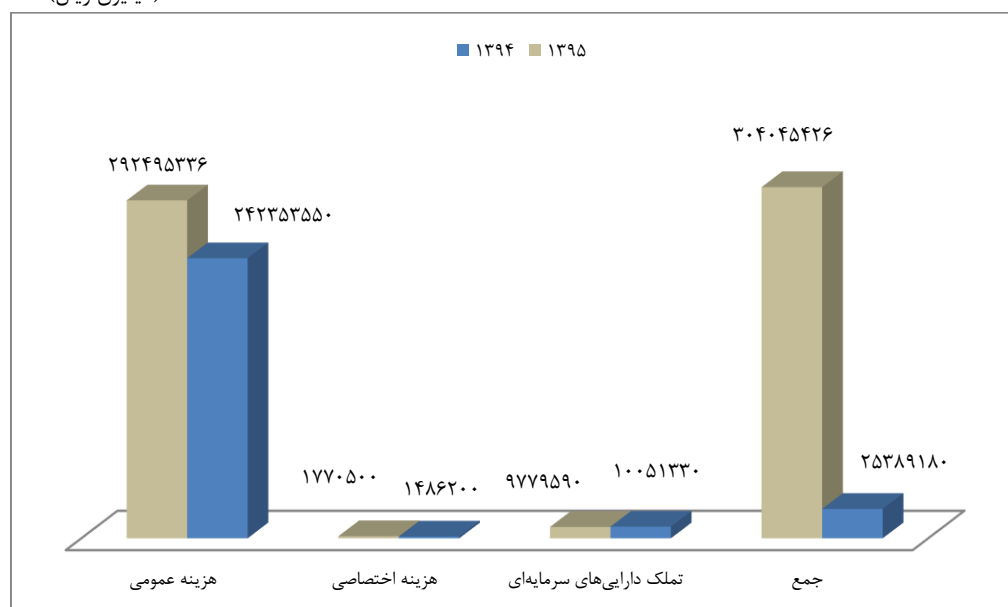
جدول ۳. مقایسه اعتبارات وزارت آموزش و پرورش در لایحه سال ۱۳۹۵ با قانون سال ۱۳۹۴

(میلیون ریال)

سال	هزینه عمومی	هزینه اختصاصی	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	جمع
۱۳۹۴	۲۴۲,۳۵۳,۵۵۰	۱,۴۸۶,۲۰۰	۱۰,۰۵۱,۳۳۰	۲۵۳,۸۹۱,۰۸۰
۱۳۹۵	۲۹۲,۴۹۵,۳۳۶	۱,۷۷۰,۵۰۰	۹,۷۷۹,۵۹۰	۳۰۴,۰۴۵,۴۲۶
درصد تغییرات	۲۰/۶۸	۱۹/۱۲	-۲/۷	۱۹/۷۵

نمودار ۲. مقایسه اعتبارات وزارت آموزش و پرورش در لایحه سال ۱۳۹۵ با قانون سال ۱۳۹۴

(میلیون ریال)

۴. بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ در بخش آموزش و پرورش

۴-۱. بررسی ساختاری

۱. تعداد ردیف‌های اعتباری وزارت آموزش و پرورش در قانون سال ۱۳۹۴ و لایحه سال ۱۳۹۵ برابر ۷ ردیف است که عیناً تکرار شده است و ردیف ۲۸۴۰۰۰ نیز مربوط به شرکت سهامی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان به صورت مستقل هم در قانون بودجه سال ۱۳۹۴ و هم در لایحه بودجه ۱۳۹۵ ذکر شده است.

۲. در قانون بودجه سال ۱۳۹۴ تعداد ۸ زیرمجموعه از ردیف ۱۲۷۵۰۰ وزارت آموزش و پرورش بهره‌مند

می‌شدند که در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ به ۱۱ زیرمجموعه افزایش یافته که زیرمجموعه‌های شماره ۴، ۸ و ۹ جدید است:

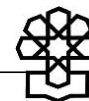
۱. وزارت آموزش و پرورش،
  ۲. دبیرخانه شورای عالی آموزش و پرورش،
  ۳. ادارات کل آموزش و پرورش استان‌ها،
  ۴. کمک به تأمین سرانه دانش‌آموزی،
  ۵. یارانه دفترچه، تغذیه رایگان و امور رفاهی دانش‌آموزان مناطق محروم،
  ۶. سازمان مدارس غیردولتی و توسعه مشارکت‌های مردمی،
  ۷. یارانه مسکن فرهنگیان،
  ۸. فعالیت‌های تربیت بدنی و ارتقای سلامت دانش‌آموزان،
  ۹. توسعه کمی و کیفی آموزش پیش از دبستان،
  ۱۰. کیفیت بخشی به فعالیت‌های آموزشی و پرورشی و توسعه عدالت آموزشی،
  ۱۱. کمک به ایاب و ذهاب دانش‌آموزان مناطق روستایی.
۳. در لایحه سال ۱۳۹۵، موزه تاریخ تعلیم و تربیت به زیرمجموعه سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی اضافه شده است.

۴. زیرمجموعه‌های دانشگاه شهید رجایی، سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور، دانشگاه فرهنگیان، سازمان آموزش و پرورش استثنایی و نهضت سوادآموزی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ با قانون بودجه سال ۱۳۹۴ هیچ تغییری پیدا نکرده است.

۴-۲. بررسی اعتبارات هزینه‌ای

۴-۲-۱. بررسی اعتبارات هزینه عمومی

سهم اعتبارات هزینه عمومی آموزش و پرورش در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ مبلغ ۲۹۲,۴۹۵,۳۳۶ میلیون ریال پیش‌بینی شده است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴ به میزان ۲۰/۶۸ درصد افزایش یافته است (جدول ۴). بیشترین تغییرات مثبت مربوط به سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور (۲۳/۷۹ درصد) و کمترین تغییرات مثبت با ۱/۸۶ درصد مربوط به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی است و بیشترین کاهش هم مربوط به وزارت آموزش و پرورش (ستادی) با ۷/۳۳- درصد است (جدول ۴). یارانه مسکن فرهنگیان نیز هیچ تغییری نکرده است و برای سرانه دانش‌آموزی، فعالیت‌های تربیت بدنی و ارتقای سلامت و توسعه کمی و کیفی آموزش پیش از دبستان نیز مبالغی پیش‌بینی شده است که در قانون بودجه سال ۱۳۹۴ نبوده است.

سهم اعتبارات سایر در بخش هزینه‌های عمومی لایحه سال ۱۳۹۵، ۶/۹۴ درصد بوده که در مقایسه با سال ۱۳۹۴ که ۱۲/۱۷ درصد بوده، به میزان ۵/۲۳ درصد کاهش یافته است و حقوق و مزایای مستمر نیز با ۲۷/۸۹ درصد افزایش، در سال ۱۳۹۵، ۹۳/۰۶ درصد از هزینه‌های عمومی را به خود اختصاص داده، در حالی که در سال ۱۳۹۴ معادل ۸۷/۸ درصد از هزینه‌های عمومی صرف حقوق و مزایا می‌شده است که تفاوت ۵/۲ درصدی را نشان می‌دهد. لذا با توجه به اینکه بیشترین مانور برای پویایی آموزش و پرورش متکی به اعتبارات بخش سایر است، در نتیجه کاهش اعتبارات این بخش در مقایسه با سال ۱۳۹۴، باعث افت برنامه‌های کیفی، کاهش فعالیت‌های تحقیقاتی، کم شدن مأموریت‌ها و در نهایت کاهش کنترل، نظارت و بازرسی نحوه اجرای برنامه‌ها، اخلاف در پرداخت هزینه‌های آب و برق و گاز و هزینه‌های مصرفی و... خواهد شد (جدول ۴).

کاهش ۳۱/۲۵ درصدی در کل اعتبار بخش سایر در هزینه عمومی لایحه سال ۱۳۹۵ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴ تغییرات زیر را در ارقام این بخش در پی داشته است:

- کاهش ۳۸/۹۱ درصدی اعتبارات ردیف ۱۲۷۵۰۰ وزارت آموزش و پرورش که ادارات کل آموزش و پرورش استان‌ها با ۷۳ درصد کاهش بیشترین کاهش را خواهند دید،

- ثابت ماندن یارانه مسکن فرهنگیان،

- کاهش ۱۱/۴۹ درصدی اعتبار حوزه ستادی وزارت آموزش و پرورش،

- افزایش ۷/۲۶ درصدی اعتبار سازمان آموزش و پرورش استثنایی،

- کاهش ۲۴ درصدی اعتبار دبیرخانه شورای عالی آموزش و پرورش،

- افزایش ۸/۴ درصدی اعتبار یارانه دفترچه، تغذیه رایگان و... دانش‌آموزان مناطق محروم،

- افزایش ۷/۹۲ درصدی اعتبار نهضت سوادآموزی،

- افزایش ۰/۶۲ درصدی سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی،

- کاهش ۷۳ درصدی اعتبار ادارات کل آموزش و پرورش استان‌ها،

- افزایش ۱/۷۴ درصدی اعتبار دانشگاه شهید رجایی،

- افزایش ۶/۸۶ درصدی اعتبار دانشگاه فرهنگیان،

- افزایش ۱۲/۶۲ درصدی اعتبار سازمان مدارس غیردولتی و توسعه مشارکت‌های مردمی،

- افزایش ۱۰/۷۶ درصدی اعتبار کیفیت‌بخشی به فعالیت‌های آموزشی و پرورشی و توسعه عدالت

آموزشی،

- افزایش ۸/۴ درصدی اعتبار کمک به ایاب و ذهاب دانش‌آموزان مناطق روستایی،

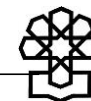
- پیش‌بینی اعتبار برای فعالیت‌های تربیت بدنی و ارتقای سلامت، توسعه کمی و کیفی آموزش پیش

از دبستان و موزه تاریخ تعلیم و تربیت در سال ۱۳۹۵ که در سنوات قبل نبوده است.

اعتبارات هزینه عمومی استانی ادارات کل آموزش و پرورش که بخش عمده اعتبارات آموزش و پرورش

را شامل می‌شود در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ به میزان ۲۷۴,۶۶۷,۶۴۷ میلیون ریال برآورد شده است (۲۰/۳ درصد رشد) که نسبت به سرجمع کل اعتبارات آموزش و پرورش که ۳۰۴,۰۴۵,۴۲۶ میلیون ریال است ۹۰/۳ درصد اعتبارات را تشکیل می‌دهد. این نسبت در قانون سال ۱۳۹۴ سهم ۹۰ درصدی را داشته که ۰/۳ درصد افزایش داشته است (جدول ۴).

از مجموع اعتبارات بخش هزینه عمومی ادارات کل آموزش و پرورش استانی ۹۸/۳ درصد آن سهم حقوق و مزایای مستمر کارکنان است.

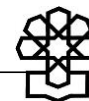

جدول ۴. مقایسه اعتبارات وزارت آموزش و پرورش و سازمان های تابعه آن در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ با قانون بودجه سال ۱۳۹۴ (هزینه عمومی)

(میلیون ریال)

مصارف										
هزینه									عنوان	کد دستگاه
هزینه عمومی										
درصد تغییرات هزینه عمومی	جمع ۱۳۹۵	جمع ۱۳۹۴	درصد تغییرات سایر	سایر ۱۳۹۵	سایر ۱۳۹۴	درصد تغییرات حقوق و مزایا	حقوق و مزایای مستمر ۱۳۹۵	حقوق و مزایای مستمر ۱۳۹۴		
۲۱/۰۱	۲۸۵,۴۰۴,۶۶۷	۲۳۵,۸۴۴,۰۰۰	-۳۸/۹۱	۱۴,۹۹۱,۶۱۷	۲۴,۵۴۰,۸۰۰	۲۷/۹۷	۲۷۰,۴۱۳,۰۵۰	۲۱۱,۳۰۳,۲۰۰	وزارت آموزش و پرورش	۱۲۷۵۰۰
-۷/۳۳	۲,۹۳۵,۷۰۶	۳,۱۶۸,۰۰۰	-۱۱/۴۹	۲,۵۶۶,۷۰۶	۲,۹۰۰,۰۰۰	۳۷/۶۸	۳۶۹,۰۰۰	۲۶۸,۰۰۰	وزارت آموزش و پرورش	۱
۲۰/۷۴	۴۳,۴۶۷	۳۶,۰۰۰	۲۴/۰۶	۳۰,۷۶۷	۲۴,۸۰۰	۱۳/۳۹	۱۲,۷۰۰	۱۱,۲۰۰	دبیرخانه شورای عالی آموزش و پرورش	۲
۲۰/۳	۲۷۴,۶۶۷,۶۴۷	۲۲۸,۳۰۰,۰۰۰	-۷۳/۰۱	۴,۶۶۷,۶۴۷	۱۷,۳۰۰,۰۰۰	۲۷/۹۶	۲۷۰,۰۰۰,۰۰۰	۲۱۱,۰۰۰,۰۰۰	ادارات کل آموزش و پرورش استانی	۳
رقم جدید	۱,۵۰۰,۰۰۰	-	رقم جدید	۱,۵۰۰,۰۰۰	-	.	.	-	وزارت آموزش و پرورش - کمک به تأمین سرانه دانش آموزی	۴
۸/۴	۴۴۹,۸۶۰	۴۱۵,۰۰۰	۸/۴	۴۴۹,۸۶۰	۴۱۵,۰۰۰	.	.	.	وزارت آموزش و پرورش - یارانه، دفترچه، تغذیه رایگان و امور رفاهی دانش آموزان مناطق محروم	۵
۱۸/۳۸	۸۸,۷۸۷	۷۵,۰۰۰	۱۲/۶۲	۵۷,۴۳۷	۵۱,۰۰۰	۳۰/۶۲	۳۱,۳۵۰	۲۴,۰۰۰	وزارت آموزش و پرورش - سازمان مدارس غیردولتی و توسعه مشارکت های مردمی	۶
.	۳۰۰,۰۰۰	۳۰۰,۰۰۰	.	۳۰۰,۰۰۰	۳۰۰,۰۰۰	.	.	.	وزارت آموزش و پرورش - یارانه مسکن فرهنگیان	۷
رقم جدید	۱,۰۰۰,۰۰۰	-	رقم جدید	۱,۰۰۰,۰۰۰	-	.	.	-	وزارت آموزش و پرورش - فعالیتهای تربیت بدنی و ارتقای سلامت	۸
رقم جدید	۵۰۰,۰۰۰	-	رقم جدید	۵۰۰,۰۰۰	-	.	.	-	وزارت آموزش و پرورش - توسعه کمی و کیفی آموزش پیش از دبستان	۹
۱۰/۷۶	۳,۳۲۳,۰۰۰	۳,۰۰۰,۰۰۰	۱۰/۷۶	۳,۳۲۳,۰۰۰	۳,۰۰۰,۰۰۰	.	.	.	وزارت آموزش و پرورش - کیفیت بخشی به فعالیتهای آموزشی و پرورشی و توسعه عدالت آموزشی	۱۰
۸/۴	۵۹۶,۲۰۰	۵۵۰,۰۰۰	۸/۴	۵۹۶,۲۰۰	۵۵۰,۰۰۰	.	.	.	وزارت آموزش و پرورش - کمک به ایاب و ذهاب دانش آموزان مناطق روستایی	۱۱

مصارف										
هزینه									کد دستگاه	
هزینه عمومی										
درصد تغییرات هزینه عمومی	جمع ۱۳۹۵	جمع ۱۳۹۴	درصد تغییرات سایر	سایر ۱۳۹۵	سایر ۱۳۹۴	درصد تغییرات حقوق و مزایا	حقوق و مزایای مستمر ۱۳۹۵	حقوق و مزایای مستمر ۱۳۹۴		عنوان
۱/۸۶	۹۲۴,۹۰۷	۹۰۸,۰۰۰	۰/۶۲	۷۸۰,۴۶۲	۷۷۵,۵۸۵	۹/۰۸	۱۴۴,۴۴۵	۱۳۲,۴۱۵	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی	۱۲۷۵۰۴
۰	۸۴۱,۰۰۰	۸۴۱,۰۰۰	-۱/۳۷	۷۲۹,۸۳۰	۷۴۰,۰۰۰	۱۰/۰۶	۱۱۱,۱۷۰	۱۰۱,۰۰۰	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی	۱
۱۰/۳	۷۳,۹۰۷	۶۷,۰۰۰	۱۴/۱۸	۴۰,۶۳۲	۳۵,۵۸۵	۵/۹۲	۳۳,۲۷۵	۳۱,۴۱۵	پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش	۲
رقم جدید	۱۰,۰۰۰	-	رقم جدید	۱۰,۰۰۰	-	۰	۰	-	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی - موزه تاریخ تعلیم و تربیت	۳
۱۲/۷۴	۳۷۷,۶۷۹	۳۳۵,۰۰۰	۱/۷۴	۱۵۷,۵۶۹	۱۵۴,۸۶۱	۲۲/۱۸	۲۲۰,۱۱۰	۱۸۰,۱۳۹	دانشگاه شهید رجایی	۱۲۷۵۴۲
۱۲/۷۴	۳۷۷,۶۷۹	۳۳۵,۰۰۰	۱/۷۴	۱۵۷,۵۶۹	۱۵۴,۸۶۱	۲۲/۱۸	۲۲۰,۱۱۰	۱۸۰,۱۳۹	دانشگاه شهید رجایی	۱
۲۳/۷۹	۸۶,۰۹۶	۶۹,۵۵۰	۳۸/۹۴	۵۰,۷۸۶	۳۶,۵۵۰	۷	۳۵,۳۱۰	۳۳,۰۰۰	سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور	۱۲۷۶۰۰
۲۳/۷۹	۸۶,۰۹۶	۶۹,۵۵۰	۳۸/۹۴	۵۰,۷۸۶	۳۶,۵۵۰	۷	۳۵,۳۱۰	۳۳,۰۰۰	سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور	۱
۱۱/۸۹	۲,۴۶۱,۷۹۹	۲,۲۰۰,۰۰۰	۶/۸۶	۱,۱۳۲,۱۳۹	۱,۰۵۹,۳۹۴	۱۶/۵۷	۱,۳۲۹,۶۶۰	۱,۱۴۰,۶۰۶	دانشگاه فرهنگیان	۱۲۷۷۵۰
۱۱/۸۹	۲,۴۶۱,۷۹۹	۲,۲۰۰,۰۰۰	۶/۸۶	۱,۱۳۲,۱۳۹	۱,۰۵۹,۳۹۴	۱۶/۵۷	۱,۳۲۹,۶۶۰	۱,۱۴۰,۶۰۶	دانشگاه فرهنگیان	۱
۸/۵۵	۴۳۴,۲۰۰	۴۰۰,۰۰۰	۷/۲۶	۴۰۵,۸۸۰	۳۷۸,۴۰۰	۳۱/۱۱	۲۸,۳۲۰	۲۱,۶۰۰	سازمان آموزش و پرورش استثنایی	۱۲۷۸۰۰
۸/۵۵	۴۳۴,۲۰۰	۴۰۰,۰۰۰	۷/۲۶	۴۰۵,۸۸۰	۳۷۸,۴۰۰	۳۱/۱۱	۲۸,۳۲۰	۲۱,۶۰۰	سازمان آموزش و پرورش استثنایی	۱
۸/۰۴	۲,۸۰۵,۹۸۸	۲,۵۹۷,۰۰۰	۷/۹۲	۲,۷۶۸,۳۲۸	۲,۵۶۵,۰۰۰	۱۷/۶۸	۳۷,۶۶۰	۳۲,۰۰۰	نهضت سوادآموزی	۱۲۸۰۰۰
۸/۰۴	۲,۸۰۵,۹۸۸	۲,۵۹۷,۰۰۰	۷/۹۲	۲,۷۶۸,۳۲۸	۲,۵۶۵,۰۰۰	۱۷/۶۸	۳۷,۶۶۰	۳۲,۰۰۰	نهضت سوادآموزی	۱
۲۰/۶۸	۲۹۲,۴۹۵,۳۳۶	۲۴۲,۳۵۳,۵۵۰	-۳۱/۲۵	۲۰,۲۸۶,۷۸۱	۲۹,۵۱۰,۵۹۰	۲۷/۸۹	۲۷۲,۲۰۸,۵۵۵	۲۱۲,۸۴۲,۹۶۰	جمع	

۴-۲-۲. بررسی اعتبارات هزینه اختصاصی

اعتبار هزینه اختصاصی از ۱,۴۸۶,۲۰۰ میلیون ریال در قانون بودجه سال ۱۳۹۴ به ۱,۷۷۰,۵۰۰ میلیون ریال در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ افزایش یافته که نشان‌دهنده افزایش ۱۹/۱۲ درصدی است. سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی و دانشگاه فرهنگیان هیچ رشدی در این بخش نداشته و همان مبلغ سال ۱۳۹۴ بدون تغییر مانده است. بالاترین میزان رشد مربوط به نهضت سوادآموزی با ۱۴۰ درصد است، دانشگاه شهید رجایی نیز رشد ۱۰۰ درصدی و بعد از آن وزارت آموزش و پرورش (ستادی) رشد ۷۲/۲۲ درصدی داشته است. بقیه قسمت‌ها در این بخش افزایش ۲۲ تا ۲۵ درصدی داشته‌اند (جدول ۵).

جدول ۵. مقایسه اعتبارات وزارت آموزش و پرورش و سازمان‌های تابعه آن در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ با قانون بودجه سال ۱۳۹۴ (هزینه اختصاصی)

(میلیون ریال)

مصارف				
کد دستگاه	عنوان	هزینه		درصد تغییرات هزینه اختصاصی
		اختصاصی ۱۳۹۴	اختصاصی ۱۳۹۵	
۱۲۷۵۰۰	وزارت آموزش و پرورش	۲۶۰,۰۰۰	۴۱۰,۰۰۰	۵۷/۶۹
۱	وزارت آموزش و پرورش	۱۸۰,۰۰۰	۳۱۰,۰۰۰	۷۲/۲۲
۲	سازمان مدارس غیردولتی و توسعه مشارکت‌های مردمی	۸۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۲۵
۱۲۷۵۰۴	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی	۹۸,۵۰۰	۹۸,۵۰۰	۰
۱	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی	۹۷,۰۰۰	۹۷,۰۰۰	۰
۳	پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش	۱,۵۰۰	۱,۵۰۰	۰
۱۲۷۵۴۲	دانشگاه شهید رجایی	۸۵,۰۰۰	۱۷۰,۰۰۰	۱۰۰
۱	دانشگاه شهید رجایی	۸۵,۰۰۰	۱۷۰,۰۰۰	۱۰۰
۱۲۷۷۵۰	دانشگاه فرهنگیان	۸۵۰,۰۰۰	۸۵۰,۰۰۰	۰
۱	دانشگاه فرهنگیان	۸۵۰,۰۰۰	۸۵۰,۰۰۰	۰
۱۲۷۸۰۰	سازمان آموزش و پرورش استثنایی	۱۸۷,۷۰۰	۲۳۰,۰۰۰	۲۲/۵۳
۱	سازمان آموزش و پرورش استثنایی	۱۸۷,۷۰۰	۲۳۰,۰۰۰	۲۲/۵۳
۱۲۸۰۰۰	نهضت سوادآموزی	۵,۰۰۰	۱۲۰,۰۰۰	۱۴۰
۱	نهضت سوادآموزی	۵,۰۰۰	۱۲۰,۰۰۰	۱۴۰
	جمع	۱,۴۸۶,۲۰۰	۱,۷۷۰,۵۰۰	۱۹/۱۲

۴-۲-۳. بررسی اعتبارات هزینه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای این دستگاه از ۱۰,۰۵۱,۳۳۰ میلیون ریال در قانون بودجه سال ۱۳۹۴ به ۹,۷۷۹,۵۹۰ میلیون ریال در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ رسیده که نشان‌دهنده کاهش ۲/۷ درصدی است.

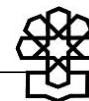
سه‌م اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ (۸,۱۴۱,۲۵۶ میلیون ریال) نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴ (۸,۳۸۹,۷۵۴ میلیون ریال) به میزان ۲/۹۶ درصد کاهش یافته است.

بررسی اعتبارات این بخش نشان می‌دهد: بیشترین افزایش اعتبار (به میزان ۷۱/۵۹ درصد) در لایحه سال ۱۳۹۵ نسبت به قانون سال ۱۳۹۴ مربوط به ردیف ۱۲۷۸۰۰ سازمان آموزش و پرورش استثنایی و ردیف ۱۲۷۷۵۰ دانشگاه فرهنگیان (به میزان ۳۳/۷ درصد) و پس از آن ردیف ۱۲۷۵۴۲ دانشگاه شهید رجایی (به میزان ۳۳/۳۳ درصد) است. بیشترین کاهش اعتبار هم مربوط به ردیف ۱۲۷۵۰۴ سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی (۵۶/۲۷ درصد) است (جدول ۶).

جدول ۶. مقایسه اعتبارات وزارت آموزش و پرورش و سازمان‌های تابعه آن در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ با قانون بودجه سال ۱۳۹۴ (تملك دارایی‌های سرمایه‌ای)

(میلیون ریال)

مصارف				
هزینه				
کد دستگاه	عنوان	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای ۱۳۹۴	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای ۱۳۹۵	درصد تغییرات تملک دارایی سرمایه‌ای
۱۲۷۵۰۰	وزارت آموزش و پرورش	۱,۲۴۱,۱۵۲	۱,۰۹۴,۳۳۴	-۱۱/۸۲
۱	وزارت آموزش و پرورش	۱,۱۳۰,۷۹۴	۹۸۴,۱۷۶	-۱۲/۹۶
۲	دبیرخانه شورای عالی آموزش و پرورش	۱,۳۵۸	۱,۱۵۸	-۱۴/۷۲
۵	سازمان مدارس غیردولتی و توسعه مشارکت‌های مردمی	۱۰۹,۰۰۰	۱۰۹,۰۰۰	۰
۱۲۷۵۰۴	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی	۱۶,۷۳۲	۷,۳۱۶	-۵۶/۲۷
۱	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی	۱۴,۰۱۵	۵,۰۰۰	-۶۴/۳۲
۳	پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش	۲,۷۱۷	۲,۳۱۶	-۱۴/۷۵
۱۲۷۵۴۲	دانشگاه شهید رجایی	۶۳,۷۵۱	۸۵,۰۰۰	۳۳/۳۳
۱	دانشگاه شهید رجایی	۶۳,۷۵۱	۸۵,۰۰۰	۳۳/۳۳
۱۲۷۶۰۰	سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور	۸,۳۸۹,۷۵۴	۸,۱۴۱,۲۵۶	-۲/۹۶
۱	سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور	۸,۳۸۹,۷۵۴	۸,۱۴۱,۲۵۶	-۲/۹۶
۱۲۷۷۵۰	دانشگاه فرهنگیان	۲۹۶,۶۹۵	۳۹۶,۶۹۵	۳۳/۷
۱	دانشگاه فرهنگیان	۲۹۶,۶۹۵	۳۹۶,۶۹۵	۳۳/۷
۱۲۷۸۰۰	سازمان آموزش و پرورش استثنایی	۱۳,۶۸۹	۲۳,۴۸۹	۷۱/۵۹
۱	سازمان آموزش و پرورش استثنایی	۱۳,۶۸۹	۲۳,۴۸۹	۷۱/۵۹
۱۲۸۰۰۰	نهضت سوادآموزی	۲۹,۵۵۷	۳۱,۵۰۰	۶/۵۷
۱	نهضت سوادآموزی	۲۹,۵۵۷	۳۱,۵۰۰	۶/۵۷
	جمع	۱۰,۰۵۱,۳۳۰	۹,۷۷۹,۵۹۰	-۲/۷

۵. بررسی اعتبارات هزینه‌ای برنامه‌های آموزش و پرورش

جمع اعتبارات هزینه‌ای برنامه‌های آموزش و پرورش از (۲۴۲,۳۵۳,۵۵۰ میلیون ریال) در قانون بودجه سال ۱۳۹۴ به (۲۹۲,۴۹۵,۳۳۶ میلیون ریال) در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ (۲۰/۶۸ درصد) افزایش پیدا کرده است (جدول ۷).

الف) برنامه‌هایی که افزایش اعتبار داشته‌اند عبارتند از: برنامه بررسی طرح‌های ارتقای نظام آموزش و پرورش (۳۴/۳۳ درصد)، برنامه اطلاع‌رسانی آماری (۳۳/۳۳ درصد)، برنامه نظارت و ارزیابی مصوبات شورا (۸/۳۳ درصد)، برنامه سوادآموزی (۱۱/۴۷ درصد)، برنامه آموزش ابتدایی (۴۷/۵۹ درصد)، برنامه آموزش دوره اول متوسطه (۲۲/۳۳ درصد)، برنامه آموزش دوره دوم متوسطه نظری (۱۷/۸۶ درصد)، برنامه آموزش دوره دوم متوسطه فنی و حرفه‌ای (۱۲/۶۷ درصد)، برنامه آموزش استثنایی (۲۷/۳۵ درصد)، برنامه آموزش پیش از دبستان (۶۴/۴۷ درصد)، برنامه آموزش دوره دوم متوسطه کار و دانش (۲۸/۳۶ درصد)، برنامه آموزش کارشناسی ارشد (۴/۰۳ درصد)، برنامه پژوهش‌های کاربردی آموزش و پرورش (۱۳۴/۹۵ درصد)، برنامه تربیت معلم (۱۰/۱۳ درصد)، برنامه ارتقای حرفه‌ای معلمان (۱۶/۲۶ درصد)، برنامه توان‌بخشی دانش‌آموزان استثنایی (۳۱/۸۲ درصد)، برنامه توسعه دولت الکترونیک (۱۲/۸۹)، برنامه ارائه خدمات رفاهی به دانش‌آموزان (۵۵/۰۳)، برنامه آموزش دانش‌آموزان خارج از کشور (۸/۶۹) و برنامه آموزش کارشناسی (۵/۷۷) که بیشترین افزایش اعتبار مربوط به **برنامه پژوهش‌های کاربردی آموزش و پرورش** [کد ۱۸۰۶۰۰۳۰۰۰] (۱۳۴/۹۵ درصد) و پس از آن مربوط به برنامه آموزش پیش از دبستان (۶۴/۴۷ درصد) است.

ب) برنامه‌هایی که در بودجه سال ۱۳۹۵ با کاهش اعتبار مواجهند عبارتند از: برنامه پژوهش‌های کاربردی [کد ۱۸۰۶۰۰۲۰۰۰] (۸۰/۶۴- درصد).

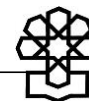
ج) برنامه‌هایی که در قانون بودجه سال ۱۳۹۴ بوده‌اند و در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ حذف شده و یا ادغام شده‌اند، عبارتند از: برنامه تأمین مواد آموزشی و کمک‌آموزشی، برنامه تألیف و تدوین کتاب‌های درسی و برنامه تأمین کتاب‌های درسی مربوط به قانون سال ۱۳۹۴ در لایحه سال ۱۳۹۵ ذیل عنوان «برنامه تأمین کتاب‌های درسی، مواد آموزشی و کمک‌آموزشی» ادغام شده‌اند. برنامه پژوهش‌های دانشگاهی مربوط به قانون سال ۱۳۹۴، در لایحه سال ۱۳۹۵ به دو برنامه پژوهش‌های پایه دانشگاهی و پژوهش‌های توسعه دانشگاهی تقسیم شده‌اند. برنامه راهبری سوادآموزی مربوط به قانون سال ۱۳۹۴ در برنامه سوادآموزی ادغام شده است. برنامه نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس مربوط به قانون سال ۱۳۹۴ در برنامه راهبری نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور ادغام شده است. برنامه فناوری اطلاعات و توسعه دولت الکترونیک مربوط به قانون سال ۱۳۹۴ در برنامه توسعه دولت الکترونیک ادغام شده است. برنامه‌های توانمندسازی دانش‌آموزان، برنامه پرورشی و امور تربیتی دانش‌آموزان و برنامه فعالیت‌های آموزشی و پرورشی مربوط به قانون سال ۱۳۹۴ در برنامه پرورشی، امور تربیتی و توانمندسازی

دانش‌آموزان ادغام شده‌اند. برنامه ورزش و سلامت دانش‌آموزان مربوط به قانون ۱۳۹۴ در لایحه سال ۱۳۹۵ به دو برنامه ارتقای سلامت دانش‌آموزان و تربیت بدنی دانش‌آموزان تقسیم شده است.

(د) برنامه‌هایی که در قانون بودجه سال ۱۳۹۴ وجود نداشته‌اند، لکن در لایحه بودجه ۱۳۹۵ پیشنهاد شده‌اند عبارتند از: برنامه گسترش خدمات موزه‌ای، برنامه آموزش کارشناس مهارتی.

جدول ۷. مقایسه سهم اعتبارات هزینه‌ای برنامه‌های آموزش و پرورش در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ با قانون سال ۱۳۹۴ (میلیون ریال)

شماره طبقه‌بندی	عنوان	جمع اعتبارات هزینه‌ای برنامه‌های آموزش و پرورش در قانون بودجه سال ۱۳۹۴	جمع اعتبارات هزینه‌ای آموزش و پرورش در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵	درصد تغییرات اعتبارات هزینه‌ای از قانون سال ۱۳۹۴ به لایحه سال ۱۳۹۵
۱۸۰۲۰۱۳۰۰۰	برنامه بررسی طرح‌های ارتقای نظام آموزش و پرورش	۱۶,۲۰۴	۲۱,۷۶۷	۳۴/۳۳
۱۰۰۲۰۱۰۰۰۰	برنامه اطلاع‌رسانی آماری	۳,۰۰۰	۴,۰۰۰	۳۳/۳۳
۱۸۰۱۰۱۴۰۰۰	برنامه نظارت و ارزیابی مصوبات شورا	۹,۲۳۱	۱۰,۰۰۰	۸/۳۳
۱۰۵۰۶	برنامه پژوهش‌های دانشگاهی	۱۶۶,۵۴۸	-	(۱)
۱۸۰۱۰۱۳۰۰۰	برنامه سوادآموزی	۳,۹۹۶,۹۵۶	۴,۴۵۵,۴۸۸	۱۱/۴۷
۱۸۰۱۰۰۱۰۰۰	برنامه آموزش ابتدایی	۸۴,۱۵۳,۵۵۴	۱۲۴,۲۰۳,۷۹۷	۴۷/۵۹
۱۸۰۱۰۰۵۰۰۰	برنامه آموزش دوره اول متوسطه	۴۶,۹۷۲,۲۰۰	۵۷,۴۶۵,۲۸۶	۲۲/۳۳
۱۸۰۱۰۰۶۰۰۰	برنامه آموزش دوره دوم متوسطه نظری	۵۴,۷۹۷,۵۰۰	۶۴,۵۸۹,۲۳۰	۱۷/۸۶
۱۸۰۲۰۰۱۰۰۰	برنامه آموزش دوره دوم متوسطه فنی و حرفه‌ای	۸,۸۸۲,۴۵۰	۱۰,۰۰۸,۲۰۰	۱۲/۶۷
۱۸۰۳۰۰۵۰۰۰	برنامه آموزش کارشناسی	۱۲۲,۹۰۰	۱۳۰,۰۰۰	۵/۷۷
۱۸۰۶۰۰۲۰۰۰	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۱۳۷,۶۶۸	۲۶,۶۵۰	-۸۰/۶۴
۱۸۰۱۰۰۲۰۰۰	برنامه آموزش استثنایی	۵,۴۱۲,۲۵۶	۶,۸۹۲,۸۲۷	۲۷/۳۵
۱۸۰۱۰۰۳۰۰۰	برنامه آموزش پیش از دبستان	۳۰۴,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰	۶۴/۴۷
۱۸۰۱۰۰۴۰۰۰	برنامه آموزش دانش‌آموزان خارج از کشور	۱,۱۵۰,۰۰۰	۱,۲۵۰,۰۰۰	۸/۶۹
۱۸۰۲۰۰۲۰۰۰	برنامه آموزش دوره دوم متوسطه کارودانش	۱۱,۲۸۸,۲۹۶	۱۴,۴۸۹,۷۰۰	۲۸/۳۶
۳۰۱۲۵	برنامه تأمین مواد آموزشی و کمک آموزشی	۱۱۵,۷۸۰	-	(۲)
۳۰۱۲۶	برنامه چاپ و تأمین کتاب‌های درسی	۶۳۷,۹۵۰	-	(۲)
۱۸۰۳۰۰۶۰۰۰	برنامه آموزش کارشناسی ارشد	۹۰,۳۵۰	۹۴,۰۰۰	۴/۰۳
۱۸۰۳۰۰۹۰۰۰	برنامه خدمات فرهنگی دانشجویان	۶۰,۱۲۹	۶۶,۵۱۰	۱۰/۶۱

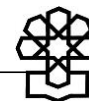
شماره طبقه‌بندی	عنوان	جمع اعتبارات هزینه‌ای برنامه‌های آموزش و پرورش در قانون بودجه سال ۱۳۹۴	جمع اعتبارات هزینه‌ای برنامه‌های آموزش و پرورش در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵	درصد تغییرات اعتبارات هزینه‌ای از قانون سال ۱۳۹۴ به لایحه سال ۱۳۹۵
۳۰۱۴۲	برنامه راهبری سوادآموزی	۹۹,۵۴۴	-	(۳)
۱۸۰۱۰۱۱۰۰۰	برنامه راهبری نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس	-	۸۶,۰۹۶	رقم جدید
۳۰۱۵۰	برنامه توانمندسازی دانش‌آموزان	۱۵۹,۰۰۰	-	(۴)
۳۰۱۵۱	برنامه راهبری فعالیت‌های آموزشی و پرورشی	۱۷,۶۲۸,۰۰۰	-	(۴)
۳۰۱۵۲	برنامه تألیف و تدوین کتاب‌های درسی	۳۳,۲۳۳	-	(۲)
۱۸۰۶۰۰۳۰۰۰	برنامه پژوهش‌های کاربردی آموزش و پرورش	۱۷۵,۳۱۱	۴۱۱,۹۰۷	۱۳۴/۹۵
۳۰۱۴۵	برنامه نوسازی توسعه و تجهیز مدارس	۶۹,۵۵۰	-	(۵)
۳۰۱۵۴	برنامه پرورشی و امور تربیتی دانش‌آموزان	۱,۲۲۸,۰۰۰	-	(۴)
۱۸۰۲۰۱۶۰۰۰	برنامه تربیت معلم	۱,۵۸۷,۱۵۳	۱,۷۴۷,۹۶۰	۱۰/۱۳
۱۸۰۲۰۱۲۰۰۰	برنامه ارتقای حرفه‌ای معلمان	۶۵۸,۸۴۵	۷۶۶,۰۰۰	۱۶/۲۶
۱۹۰۳۰۱۷۰۰۰	برنامه حمایت از فرهنگیان	۳۰۰,۰۰۰	۳۰۰,۰۰۰	.
۱۹۰۴۰۱۰۰۰۰	برنامه توانبخشی دانش‌آموزان استثنایی	۳۷,۱۱۳	۴۸,۹۲۳	۳۱/۸۲
۱۷۰۲۰۰۵۰۰۰	برنامه ورزش و سلامت دانش‌آموزان	۱,۱۴۰,۰۰۰	.	(۶)
۱۸۰۶۰۰۴۰۰۰	برنامه توسعه دولت الکترونیک	۲۶,۵۰۰	۲۹,۹۱۸	۱۲/۸۹
۱۸۰۲۰۱۰۰۰۰	برنامه ارائه خدمات رفاهی به دانش‌آموزان	۶۴۵,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۵۵/۰۳
۱۸۰۳۰۰۸۰۰۰	برنامه خدمات رفاهی دانشجویان	۲۴۹,۰۷۵	۳۳۳,۳۵۰	۳۳/۸۳
۱۸۰۲۰۰۷۰۰۰	برنامه آموزش‌های شغلی	۲۵۴	۳۰۰	۱۸/۱۱
۱۸۰۱۰۰۸۰۰۰	برنامه پرورشی، امور تربیتی و توانمندسازی دانش‌آموزان	-	۱,۵۷۱,۰۰۰	رقم جدید
۱۸۰۱۰۱۰۰۰۰	برنامه راهبری توسعه مدارس غیردولتی و مشارکت‌های مردمی	-	۸۵,۷۸۷	رقم جدید
۱۸۰۱۰۰۷۰۰۰	برنامه تربیت بدنی دانش‌آموزان	-	۶۰۰,۰۰۰	رقم جدید
۱۸۰۱۰۱۶۰۰۰	برنامه ارتقای سلامت دانش‌آموزان	-	۴۰۰,۰۰۰	رقم جدید
۱۸۰۱۰۰۹۰۰۰	برنامه تأمین کتاب‌های درسی، مواد آموزشی و کمک‌آموزشی	-	۶۸۸,۹۸۲	رقم جدید
۱۷۰۴۰۰۵۰۰۰	برنامه گسترش خدمات موزه‌های	-	۱۰,۰۰۰	رقم جدید
۱۸۰۲۰۰۹۰۰۰	برنامه آموزش کارشناسی مهارتی	-	۲۰,۰۰۰	رقم جدید

شماره طبقه‌بندی	عنوان	جمع اعتبارات هزینه‌ای برنامه‌های آموزش و پرورش در قانون بودجه سال ۱۳۹۴	جمع اعتبارات هزینه‌ای آموزش و پرورش در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵	درصد تغییرات اعتبارات هزینه‌ای از قانون سال ۱۳۹۴ به لایحه سال ۱۳۹۵
۱۸۰۴۰۰۳۰۰۰	برنامه پژوهش‌های پایه دانشگاهی	-	۷۶,۶۸۹	رقم جدید
۱۸۰۵۰۰۳۰۰۰	برنامه پژوهش‌های توسعه‌ای دانشگاهی	-	۱۱۰,۹۶۹	رقم جدید
جمع کل		۲۴۲,۳۵۳,۵۵۰	۲۹۲,۴۹۵,۳۳۶	۲۰/۶۸

- (۱) برنامه پژوهش‌های دانشگاهی در لایحه سال ۱۳۹۵ به دو برنامه پژوهش‌های توسعه‌ای و پایه‌ای تقسیم شده است.
- (۲) برنامه تأمین مواد آموزشی و کمک آموزشی، برنامه تألیف و تدوین کتاب‌های درسی و برنامه تأمین کتاب‌های درسی مربوط به قانون سال ۱۳۹۴ در لایحه سال ۱۳۹۵ ذیل عنوان «برنامه تأمین کتاب‌های درسی، مواد آموزشی و کمک آموزشی» ادغام شده‌اند. البته زیربرنامه «تألیف کتب درسی نو نگاشت» در ذیل برنامه «پژوهش‌های کاربردی آموزش و پرورش» آمده است.
- (۳) برنامه راهبری سوادآموزی مربوط به قانون سال ۱۳۹۴ در برنامه سوادآموزی ادغام شده است.
- (۴) برنامه‌های توانمندسازی دانش‌آموزان، برنامه پرورشی و امور تربیتی دانش‌آموزان و برنامه فعالیت‌های آموزشی و پرورشی مربوط به قانون سال ۱۳۹۴ در برنامه پرورشی، امور تربیتی و توانمندسازی دانش‌آموزان ادغام شده‌اند.
- (۵) برنامه نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس مربوط به قانون سال ۱۳۹۴ در برنامه راهبری نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور ادغام شده است.
- (۶) برنامه ورزش و سلامت دانش‌آموزان مربوط به قانون ۱۳۹۴ در لایحه سال ۱۳۹۵ به دو برنامه ارتقای سلامت دانش‌آموزان و تربیت بدنی دانش‌آموزان تقسیم شده است.

۶. بررسی اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استانی آموزش و پرورش

در بررسی اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان‌ها مشخص می‌گردد برنامه آموزش ابتدایی (۱۷/۴۴ درصد)، آموزش دوره دوم متوسطه نظری (۵/۵۷ درصد) و آموزش استثنایی (۳۲/۱۷ درصد) در لایحه بودجه ۱۳۹۵ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴ افزایش اعتبار داشته‌اند و برنامه آموزش دوره اول متوسطه نظری (۲۴/۸۴- درصد) و آموزش دوره دوم متوسطه فنی و حرفه‌ای (۳۴/۴- درصد) کاهش داشته‌اند. همان‌طور که ملاحظه می‌شود در مجموع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان‌ها در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ در این پنج برنامه اساسی به میزان ۳/۳۲ درصد کاهش یافته است (جدول ۸).

جدول ۸. مقایسه اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان‌ها
در قانون بودجه سال ۱۳۹۴ با لایحه بودجه سال ۱۳۹۵

شماره طبقه‌بندی	عنوان	قانون سال ۱۳۹۴	لایحه سال ۱۳۹۵	درصد تغییرات
۳۰۱۰۲	برنامه آموزش ابتدایی	۱,۴۷۱,۹۷۴	۱,۷۲۸,۷۷۴	۱۷/۴۴
۳۰۱۰۳	برنامه آموزش دوره اول متوسطه	۱,۰۶۰,۸۵۲	۷۹۷,۲۵۸	-۲۴/۸۴
۳۰۱۰۴	برنامه آموزش متوسطه نظری	۱,۰۹۱,۵۷۰	۱,۱۵۲,۴۰۰	۵/۵۷
۳۰۱۰۵	برنامه آموزش متوسطه فنی و حرفه‌ای	۷۱۰,۶۹۹	۴۶۶,۲۱۶	-۳۴/۴
۳۰۱۱۷	برنامه آموزش استثنایی	۱۳۰,۰۸۳	۱۷۱,۹۳۱	۳۲/۱۷
	جمع	۴,۴۶۵,۱۷۸	۴,۳۱۶,۵۷۹	-۳/۳۲

۷. بررسی اعتبارات متفرقه آموزش و پرورش در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ و مقایسه آن
با قانون بودجه سال ۱۳۹۴

۷-۱. بررسی اعتبارات متفرقه آموزش و پرورش در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ و مقایسه آن با

قانون بودجه سال ۱۳۹۴

با بررسی به عمل آمده در مواد قوانین و لوایح در دست بررسی در ردیف‌های متفرقه و سایر موارد مشابه در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۴، به دلیل اینکه در برخی موارد به جای مبلغ به درصد اشاره شده است نمی‌توان در این زمینه فعلاً قضاوت کرد لکن می‌توان در سایر موارد به شرح ذیل اعلام نظر نمود:

الف) مواردی که کاهش یافته‌اند:

- اعتبارات موضوع افزایش ۲۰ ریال به قیمت هر نخ سیگار (۲۰ درصد سهم آموزش و پرورش) (۷۷/۵ درصد)،

- پاداش معوق مناطق محروم آموزش و پرورش (۹۰ درصد)،

- پرداخت مطالبات صندوق ذخیره فرهنگیان (۲۵ درصد).

ب) مواردی که حذف شده‌اند:

- اعتبارات موضوع تبصره «۲۴» قانون بودجه ۱۳۹۴ - موضوع صرفه‌جویی در هزینه شرکت‌های

دولتی و بانک‌ها برای پرداخت مطالبات فرهنگیان،

- تأمین سوخت و آب و برق واحدهای آموزشی و پرورشی پردیس‌های استانی مراکز تربیت معلم

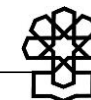
(دانشگاه فرهنگیان).

ج) مواردی که افزایش یافته‌اند:

- یارانه شیر مدارس (۳۳/۳۳ درصد)،
- سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس اعتبار موضوع تبصره «۳» ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده (۵/۴۶ درصد)،
- سازمان‌های دانش‌آموزی (۱۰ درصد)،
- اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانش‌آموزان (۱۰ درصد)،
- بسیج دانش‌آموزی (۱۰ درصد).

د) مواردی که در قانون سال ۱۳۹۴ وجود نداشته‌اند، اما در لایحه ۱۳۹۵ پیشنهاد شده‌اند،**عبارتند از:**

- سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور - ایجاد فضاهای آموزشی در استان سیستان و بلوچستان (ردیف‌های موردی موقت)،
- به روزآوری تجهیزات آزمایشگاه‌های مدارس،
- حمایت از پژوهش‌سراها دانش‌آموزی،
- سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی،
- سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور - کمک به تأمین تجهیزات کلاسی مناطق محروم.

جدول ۹. ردیف‌های متفرقه در قانون بودجه سال ۱۳۹۴ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۵

درصد تغییرات	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵			قانون بودجه سال ۱۳۹۴		
	اعتبارات (میلیون ریال)	موضوع	طبقه یا ردیف	اعتبارات (میلیون ریال)	موضوع	ردیف
۳۳/۳۳	۲,۰۰۰,۰۰۰	یارانه شیر مدارس	۵۲۰۰۰-۱۱	۱,۵۰۰,۰۰۰	یارانه شیر مدارس	۵۲۰۰۰-۱۱
۵/۴۶	۶۰۷,۵۰۰	سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس اعتبار موضوع تبصره «۳» ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده	۵۳۰۰۰۰-۴۴	۵۷۶,۰۰۰	سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس اعتبار موضوع تبصره «۳» ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده	۵۳۰۰۰۰-۴۵
۰	-	حذف شده است	-	۱۷,۰۰۰,۰۰۰	وزارت آموزش و پرورش - اعتبارات موضوع تبصره «۲۴» قانون بودجه - موضوع صرفه‌جویی در هزینه شرکت‌های دولتی و بانک‌ها برای پرداخت مطالبات فرهنگیان	۵۳۰۰۰۰-۱۴۹
-۷۷/۵	۴۸,۶۰۰	اعتبارات موضوع افزایش ۲۰ ریال به قیمت هر نخ سیگار (۲۰ درصد سهم آموزش و پرورش)	۵۳۰۰۰۰-۹۴	۲۱۶,۰۰۰	اعتبارات موضوع افزایش ۲۰ ریال به قیمت هر نخ سیگار (۲۰ درصد سهم آموزش و پرورش)	۵۳۰۰۰۰-۹۵
رقم جدید	۱,۷۰۰,۰۰۰	سازمان توسعه، تجهیز و نوسازی مدارس کشور - ایجاد فضاهای آموزشی در استان سیستان و بلوچستان (ردیف‌های موردی موقت)	۵۵۰۰۰۰-۸۳	-	-	-
۰	-	-	-	۱۸۰,۰۰۰	احداث ۱۰ پردیس استانی دانشگاه فرهنگیان	۵۵۰۰۰۰-۵۶
رقم جدید	۳۰۰,۰۰۰	سازمان توسعه، تجهیز و نوسازی مدارس کشور - کمک به تأمین تجهیزات کلاسی مناطق محروم	۵۵۰۰۰۰-۹۶	-	-	-
رقم جدید	۱,۰۰۰,۰۰۰	به روزآوری تجهیزات آزمایشگاه‌های مدارس (موضوع اجرای بند «۸-۲» سیاست‌های کلی علم و فناوری، ابلاغی مقام معظم رهبری)	جدول ۱۴- ردیف ۳	-	-	-
رقم جدید	۶۵,۰۰۰	حمایت از پژوهش‌سراهای دانش‌آموزی (موضوع اجرای بند «۸-۲» سیاست‌های کلی علم و فناوری، ابلاغی مقام معظم رهبری)	جدول ۱۴- ردیف ۴۰	-	-	-
رقم جدید	۴۲۰,۷۰۰	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی (موضوع اجرای بند «۸-۲» سیاست‌های کلی علم و فناوری، ابلاغی مقام معظم رهبری)	جدول ۱۴- ردیف ۱-۱۲۷۵۰۴	-	-	-

درصد تغییرات	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵			قانون بودجه سال ۱۳۹۴		
	اعتبارات (میلیون ریال)	موضوع	طبقه یا ردیف	اعتبارات (میلیون ریال)	موضوع	ردیف
رقم جدید	۳۴,۸۰۰	پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش (موضوع اجرای بند «۸-۲» سیاست‌های کلی علم و فناوری، ابلاغی مقام معظم رهبری)	جدول ۱۴- ردیف ۱۲۷۵۰۴-۲	-	-	-
۰	-	حذف شده است	-	۲,۰۰۰,۰۰۰	وزارت آموزش و پرورش - تأمین هزینه سوخت و آب و برق واحدهای آموزشی و پرورشی پردیس‌های استانی مراکز تربیت معلم (دانشگاه فرهنگیان)	۵۳۰۰۰-۱۳۸
	۱	سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور - اعتبارات موضوع بند «ب» ماده (۶۵) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت)	۵۳۰۰۰-۱۵۰	۴,۲۰۰,۰۰۰	تأمین و استانداردسازی سامانه گرمایشی مدارس با اولویت مدارس روستاها از عوارض گاز (از محل بند «ب» ماده (۶۵) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت)	
-۲۵	۱,۵۰۰,۰۰۰	وزارت آموزش و پرورش - کمک به تأمین سرانه دانش‌آموزی	۱۲۷۵۰۰-۴	۲,۰۰۰,۰۰۰	سرانه مدارس از عوارض گاز (از محل بند «ب» ماده (۶۵) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت)	
۱۰	۸۸,۰۰۰	- سازمان‌های دانش‌آموزی	۵۴۰۰۰-۳-۳۰	۸۰,۰۰۰	- سازمان‌های دانش‌آموزی	۵۴۰۰۰-۳-۳۰
۱۰	۱۶۵,۰۰۰	اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانش‌آموزان	۵۴۰۰۰-۳-۳۱	۱۵۰,۰۰۰	اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانش‌آموزان	۵۴۰۰۰-۳-۳۱
۱۰	۱۱۰,۰۰۰	بسیج دانش‌آموزی	۵۴۰۰۰-۳-۳۲	۱۰۰,۰۰۰	بسیج دانش‌آموزی	۵۴۰۰۰-۳-۳۲
-۹۰	۱۵,۰۰۰	پاداش معوق مناطق محروم فرهنگیان	۵۵۰۰۰-۵۱	۱۵۰,۰۰۰	پاداش معوق مناطق محروم فرهنگیان	۵۵۰۰۰-۵۸
-۲۵	۷۵۰,۰۰۰	پرداخت مطالبات صندوق ذخیره فرهنگیان	جدول شماره ۱۸- ردیف ۹	۱,۰۰۰,۰۰۰	پرداخت مطالبات صندوق ذخیره فرهنگیان	جدول شماره ۱۸- ردیف ۹

جمع‌بندی

۱. با توجه به مصوبه قانون اصلاح ماده (۱) قانون برنامه چهارم توسعه برای مقاوم‌سازی مدارس بدون استحکام در تاریخ ۱۳۸۵/۱/۳۰ به مبلغ ۳/۹۵۴ میلیارد دلار و نیز تمدید زمان اجرای طرح در قانون برنامه پنجم توسعه کشور یعنی تا پایان سال ۱۳۹۴ و با محاسبه تعدیل‌های قانونی باید اعتبار لازم تأمین می‌شد، لکن در قانون بودجه سال ۱۳۹۴ مبلغ ۶,۹۵۰,۰۰۰ میلیون ریال و در لایحه سال ۱۳۹۵ فقط مبلغ ۶,۶۹۳,۰۰۳ در ردیف (تخریب و بازسازی مدارس غیراستاندارد و مقاوم‌سازی مدارس بدون استحکام) پیش‌بینی شده است که نسبت به تعهد قانونی، بسیار کمتر می‌باشد.
۲. با توجه به ضرورت تأمین سامانه گرمایشی مدارس و حوادث ناگوار سال‌های گذشته در برخی مدارس کشور و نیاز وزارت آموزش و پرورش در این زمینه و اختصاص ۴۲۰ میلیارد تومان در قانون بودجه سال ۱۳۹۴ به سیستم گرمایشی مدارس از محل عوارض گاز اختصاص یافته بود اگرچه این موضوع به‌عنوان درصد در قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ذکر شده است و در ردیف‌های متفرقه نیز آورده شده است اما فاقد اعتبار مشخص است پیشنهاد می‌شود این اعتبار در حد معقولی دیده شود.
۳. با توجه به کاهش ۳۱ درصدی اعتبارات غیرپرسنلی (سایر) و تأثیر زیانبار آن بر کیفیت بخشی آموزش و پرورش، پیشنهاد می‌شود سهم اعتبارات غیرپرسنلی به پرسنلی وزارت آموزش و پرورش در حد امکان متعادل گردد.
۴. با توجه به اینکه تأمین هزینه سوخت و آب و برق واحدهای پردیس‌های استانی مراکز تربیت معلم (دانشگاه فرهنگیان) در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ نادیده گرفته شده، در نظر گرفتن حداقل اعتبارات ضروری است.
۵. با توجه به کسری بودجه آموزش و پرورش و به‌ویژه در پرداخت مطالبات پاداش پایان خدمت، تعیین سهم این دستگاه از ردیف متفرقه ۵۵۰۰۰۰ (مبلغ ۴۵,۳۴۹,۰۰۰ میلیون ریال) مشخص شود.

منابع و مأخذ

۱. سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، آذرماه ۱۳۹۰.
۲. سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور ابلاغی مقام معظم رهبری.
۳. سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه کشور، ابلاغی مقام معظم رهبری.
۴. قانون بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور.
۵. گزارش بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۴، بخش آموزش و پرورش.
۶. کتاب سالنامه آماری آموزش و پرورش سال ۱۳۹۴-۱۳۹۳.
۷. قانون مدیریت خدمات کشوری، چاپ هفتم، سال ۱۳۸۷.
۸. لایحه برنامه ششم توسعه.
۹. لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور.
۱۰. نقشه جامع علمی کشور.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۴۶۷۶

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور ۱۸. بخش آموزش و پرورش

نام دفتر: مطالعات اجتماعی (گروه آموزش و پرورش)

تهیه و تدوین: لطفاله عباسی

همکار: موسی بیات

ناظران علمی: علی اخوان بهبهانی، ایوان مسعودی اصل

متقاضی: کمیسیون آموزش و تحقیقات و فناوری، کمیسیون تلفیق

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی: —

تاریخ انتشار: ۱۳۹۴/۱۱/۱۱